

Sardiner i olie, tun, torsk og blæksprutter i lange baner. Priserne er dog beregnet for turister, der ikke har besøgt et almindeligt supermarked.

Bacalhau er tørret og saltet torsk, som man importerer fra Norge. Fisken er nationalretten i Portugal, og i ethvert supermarked møder man en stor bunke.

»Miradouro de Santa Catarina« er et af hovedstadens mange udsigtspunkter. Hver aften samles unge mennesker her for at drikke øl og hygge sig.

Et symfonisk ungdomsorkester opfører værker af Grieg og Mussorgsky på »Teatro Thalia«. Cirka 300 stolte familiemedlemmer og fem danskere overværer koncerten.

Lissabon - Europas hyggeligste hovedstad

En beretning fra familietur Lissabon i fire døgn med fru og tre store børn

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@midtjyllandsavis.dk

I Billund lufthavn i et vekselkontor bliver vi mødt af en storsmilende kvinde, der får os til at stoppe op. Det er vores ukrainske rengøringskone for 7-8 år siden, som har genkendt os, selv med mundbind og selv om vores børn i mellemtiden er blevet voksne. Det er

vildt imponerende. For de som endnu ikke har haft en ukrainsk rengøringskone, kan jeg fortælle, at man fra tid til anden, får små spiselige gaver. Gaver, når de har været på besøg i hjemlandet og for eksempel til jul og påske. Det er superhyggeligt, og vi giver så igen af samme skuffe.

Vores seneste rejse til den portugisiske hovedstad går cirka 10 år tilbage. Vi havde sammen med en anden familie lejet en stor lejlighed på 2. sal, hvor især et af værelserne bar præg af, at der var løbet vand ned af tapetet.

Ikke noget vi hæftede os særligt ved, men det skulle vi nok have gjort. I løbet af formiddagen på dag to nærmest drev

det ned af væggen og dryppede ned på dobbeltsengen. Vi kontaktede udlejeren, og snart ankom der to brandbiler, og pludselig vrimlede det med brandmænd oppe i lejligheden og nede på gaden.

Det var helt uvirkeligt

På ryggen af deres sorte heldragter stod der »Bombeiros« – brandvæsen - med store gule blokbogstaver. Det var helt uvirkeligt. På taget af nabobygningen – en ruin – havde der samlet sig et kæmpe vandreservoir, som de nu skulle have pumpet væk. Det var ret dramatisk. I den nye lejlighed, som vi fik tilbudt, kunne hoveddøren ikke låses op hver anden gang, og vandet i hanerne (og toi-

lettet) var kun til stede i korte perioder. Vi burde have haft pengene retur, men orkede ikke at bøvl med det.

Men det var dengang

Lissabons internationale lufthavn ligger nærmest midt i byen. Det føles som om, man dykker direkte ned mellem boligblokkene, og landingsbanen åbenbarer sig nogenlunde samtidig med, at man mærker bumpet, når hjulene rammer asfalten. Allerede på vej ned af trappen fra flyet, noterer vi os den behagelige forårsagtige temperatur. I forhallen venter taxachaufføren med undertegnede navn på en iPad. Han er - som alle de portugisere man møder - en meget venlig mand, der først forlader os,

da han har vist os den rigtige hoveddør til lejligheden og knoklet en rum tid med at få nøgleboksen til at afgive sin nøgle.

Lejligheden er meget traditionel portugisisk med masser af mørkt træ og bemalede klinker, azulejos, allevegne. Vi bor i Lapa-bydelen, to stenkast fra Bairro Alto (den højtbeliggende bydel) som også er bar-kvarteret og et af de områder, hvor de små nuttede gule antikvariske sporvogne slæber sig op ad de snævre brolagte gader.

De små stejle gader

I mange af de små stejle gader sørger nogle runde stolper for at udenforstående ikke kan køre ind. Det begrænser biltrafikken radikalt og sammen med fraværet af kedelige mærkevarebutikker og kolde bankfacader, er det med til at gøre den portugisiske hovedstad egenartig og charmerende.

Et par hundrede meter derfra møder vi en af hovedstadens mange smukke miradouros, - en stor, aflang udsigtsplatform med bænke og lidt bevoksning og en fabelagtig udsigt ud over Lissabon og Tejofloden. På en solrig eftermiddag som denne sidder og står der langt over 100 fortrinsvis yngre mennesker og drikker den lokale »Superbock« øl af store 1-liters flasker eller »Sagres«. Begge de to øltyper smager a la Heineken og ikke noget at skrive hjem om. Ølrevolutionen er endnu ikke nået til Portugal.

Stemningen er rar og afslappet. Der råhygges og snakkes, når man ellers kan abstrahere fra et tomandsband, der har taget opstilling med ryggen mod udsigten.

Vi har et ritual med at frekventere det nærmeste supermarked med 2-3 tomme rygsække og så slæbe proviant med hjem til de nærmeste dage. En portugisisk specialitet, vi ikke stopper i rygsækken, er bacalhau. Saltet og tørret torsk i store hvide ukurante stykker, der er dynget op i en bunke tæt ved indgangsdøren. Måske for at den stramme lugt fra fiskene ikke skal influere for meget på det øvrige varesortiment. Eller også skyldes det netop, at kassedamerne kan nyde den karakteristiske fiskelugt hele deres arbejdsdag.

En opskrift til alle dage i året

Det siges, at portugiserne har en opskrift på bacalhau til alle dage i året. »When in Rome - be as a roman« er ellers et godt motto, men vi udsætter mødet med den salte klipfisk på ubestemt tid. Datteren har fundet en meget rost nepalesisk restaurant, Samskar Nepal«, på Tripadvisor. Retterne er godt krydrede. Vi bliver spurgt ud individuelt om,

hvor stærkt vi vil have det, og det holder fuldstændig stik. Kylling, store rejer eller vegetar, samt grøntsager, der ikke er kogt ihjel. Husets udmærkede rødvin kommer ikke i en anonym lerkande, men i en flaske der åbnes foran os og koster 70.- kr. Normalt drikker vi ellers ikke vin på restaurant, da vi er for fedtede til at betale over 200.- kr. for en halvdårlig nettovin til 30.- kr. Betjeningen er munter, og er i en klasse for sig, og det er bestemt ikke ligegyldigt.

Morgenmaden i lejligheden indtages ofte først hen på formiddagen. Der er forskellige oste af får, ged og ko samt kombinationer af disse. Ostene og mælken er fra øgruppen Azorerne, der ligger midt i Atlanterhavet. Det er tilpas eksotisk, og den slags er vi helt til fals for. Presunto, tørhærdet skinke, har portugiserne også deres egen udgave af, som fungerer upåklageligt sammen med de førnævnte oste og diverse lokale grøntsager. Nu vi er i fødevarerafdelingen, så laver man glimrende røde vine i Portugal, men man skal se sig for, og »reserva« betegnelsen er ikke nogen garanti for en god vin alene. Ikke megen portugisisk vin når frem til de danske supermarkeder, og landet har været lidt længe om at fremstille ensartede kvalitetsvine, der kunne eksporteres, men de findes altså.

Koster nærmest ingenting

»Vinho verde« - grøn vin, er en let mousserende hvidvin fra Nordportugal. Den er en smule syrlig og frisk, hvorfor den egner sig perfekt til en varm sommerdag. Druerne plukkes, før de er helt modne, - deraf navnet. Den koster nærmest ingenting og er et must når man er i Portugal og perfekt som forårs/sommer bællevin i Danmark.

Tæt ved havnen finder man »Time out« markedet. Det er en kæmpe madhall, der minder om de street-food markeder, der er dukket op herhjemme de senere år. Forskellen er, at niveauet (og priserne) generelt er en tak højere. Der er også et par Michelin-kokke på spil, men

som i Århus i weekenden er lydniveauet højt, og der skal kæmpes for at få en siddeplads. Vi køber en Torta de Belém - en lille rund kage med noget buddingeagtigt fyld. Det er en egnsret, man ikke kan snige sig udenom, hvis man er i Lissabon. Længere henne løber vi ind i en ret stor butik med over fire meter til loftet, der sælger konserverprodukter fra 19 producenter. Det er primært sardiner, tun og blæksprutter i små aflange dåser med de mest fantastiske og farvestrålende motiver. Tusindvis af dåser, der hver især er et lille kunstværk, ligger på hylderne og smukt arrangeret på borde. Det eneste problem er, at de generelt koster seks euro stukket, og jeg ved at have set dem i supermarkedet til omkring to euro, så vi behersker os.

Skydeskår i massevis

Stedets beliggenhed ved havnen tyder på, at det kunne være beregnet på turister fra de mange krydstogtskibe, der anløber byen, og som ikke kommer i et almindeligt supermarked. Det skader bestemt ikke at være nogenlunde i fysisk form, når man bevæger sig rundt i byen med de utallige stejle gader. Det gælder også, da vi besøger borgen »Sao Jorge«, der ligger på toppen af en bakke og troner. Der er en del påfugle på stedet. En af hannerne breder halefjerene ud i en imponerende farvestrålende vifte, men det er helt forgæves. De hunner, der er i nærheden, har tankerne et helt andet sted.

Ellers er der ruinerede mure og skydeskår i massevis - og andre turister. Udsigten ud over byen er også ganske fin. En af døtrene bestiller en Uber taxa til fem personer, men den må ikke køre derhen, hvor vi er, så vi bevæger os ned af bakken og møder chaufføren i en Citroen c4.

Han er fra Rio de Janeiro i Brasilien og spotter straks min brasilianske accent. (Jeg har rejst rundt i landet sammenlagt et års tid på fem rejser.) Det forholder sig sådan, at når det går skidt i Brasilien, rejser en masse brasileiros til Por-

tugal, og når det er omvendt, går turen den anden vej. Vores chauffør siger, at han er rejst fra fædrelandet på grund af sikkerheden.

Portugal er et helle, når man har boet i en brasiliansk storby og har skullet tænke på sin personlige sikkerhed de fleste af døgnets timer.

Han kan dog også have andre grunde, som han ikke ønsker at indvie mig i. Det er min erfaring med latinamerikanske mænd og deres forhold til den nærmeste familie, der minder mig om det.

Han har været her i seks år og har fem børn og tre børnebørn, som han ikke besøger, men som han får besøg af her. Han er ikke entydigt enig i, at det formentlig bliver bedre, når brasilianerne forhåbentlig slipper af med præsident Bolsonaro ved det snarlige valg.

I Brasilien har mange mistet troen på, at politikerne interesserer sig for andet end deres egen magt og bankkonto. Der er omkring 160.000 brasilianere i Portugal, - de fleste i- og omkring Lissabon.

Lyden forsvinder

Vi bliver sat af ved »Teatro Thalia«, som ligner en meget gammel kirke, hvor vi skal høre symfonikoncert med musik af Grieg og Mussorgsky. Damen på turistkontoret har bare glemt at fortælle, at det er et ungdomsorkester, og så er der i øvrigt også udsolgt!

Man skal imidlertid aldrig opgive at komme ind til en udsolgt koncert, og det lykkes os da også denne gang. For meget af lyden forsvinder desværre i de rustikke umalede mure og op i det 15 - 20 meget høje lokale, men når det er sagt, så spiller de unge mennesker imponerende godt, og det er rørende at se de stolte familiemedlemmer blandt tilskuerne. Griegs' »Morgenstemning« og Mussorgskys' »Udstillingsbilleder« hører til blandt mine personlige favoritter.

Jeg er faktisk også lidt stolt over og glad for, at det er lykkes os at slæbe vores tre børn med, og at de giver udtryk for, at de har haft en fin oplevelse.

Klassisk scene fra Lissabon med husfacade dækket af blå kakler - azulejos. De nuttede små sporvogne benyttes flittigt af såvel lokale som af turister.